Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

19. studenoga 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Hitni prethodni postupak – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Nadležnost, priznavanje i izvršenje sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću – Uredba (EZ) br. 2201/2003 – Članak 23. točka (a) – Razlozi nepriznavanja sudskih odluka koje se odnose na roditeljsku odgovornost – Javni poredak“

U predmetu C-455/15 PPU,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Varbergs tingsrätt (prvostupanjski sud u Varbergu, Švedska), odlukom od 25. kolovoza 2015., koju je Sud zaprimio 28. kolovoza 2015., u postupku

P

protiv

Q,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik trećeg vijeća, u svojstvu predsjednika četvrtog vijeća, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal (izvjestiteljica) i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Wathelet,

tajnik: I. Illéssy, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 27. listopada 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za P, A. Heurlin, *advokat*, i M. Hellner,

— za Q, K. Gerbauskas i H. Mackevičius, *advokatai*,

— za švedsku vladu, A. Falk, U. Persson i C. Meyer-Seitz kao i L. Swedenborg, u svojstvu agenata,

— za španjolsku vladu, M. Sampol Pucurull, u svojstvu agenta,

— za litavsku vladu, D. Kriaučiūnas i J. Nasutavičienė, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: švedski.

— za Europsku komisiju, M. Wilderspin, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Samuelssona i M. Johanssona, *advokater*,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000 (SL L 338, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 133.), a osobito njezinog članka 23. točke (a) i članka 24.

2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između P s boravištem u Švedskoj i Q s boravištem u Litvi, u vezi s pravom na skrb glede njihove djece.

Pravni okvir

Haška konvencija iz 1980.

3 Člankom 13. Konvencije o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece, sklopljene u Haagu 25. listopada 1980. (u daljnjem tekstu: Haška konvencija iz 1980.), propisano je:

„Bez obzira na odredbe prethodnog članka, sudski ili upravni organ države kojoj se zahtjev upućuje nije dužan narediti povratak [predaju] djeteta ako osoba, institucija ili drugo tijelo koje se suprotstavlja njegovu povratku [predaji] utvrdi:

a) da osoba, institucija ili drugo tijelo koje se brine o ličnosti djeteta nije stvarno ostvarivalo pravo na skrb u vrijeme odvođenja ili zadržavanja, ili da se suglasilo ili naknadno pristalo na odvođenje ili zadržavanje; ili

b) da postoji ozbiljna opasnost da bi povratak [predaja] izložio dijete fizičkoj opasnosti ili psihičkoj traumi ili na drugi način doveo dijete u nepovoljan položaj.

Sudski ili upravni organ može, također, odbiti narediti povratak [predaju] djeteta ako utvrdi da se dijete suprotstavlja povratku [predaji] i da je napunilo one godine i steklo stupanj zrelosti pri kojemu je potrebno uzeti u obzir njegovo mišljenje.

[...]“

4 Haška konvencija iz 1980. stupila je na snagu 1. prosinca 1983. Sve države članice Europske unije njezine su ugovorne stranke.

Pravo Unije

5 Uvodna izjava 21. Uredbe br. 2201/20031 glasi:

„Priznavanje i izvršenje sudskih odluka donesenih u nekoj državi članici trebalo bi se temeljiti na načelu uzajamnog povjerenja, a razlozi nepriznavanja trebali bi biti svedeni na najmanju moguću mjeru.“

6 Članak 8. te uredbe, naslovljen „Opća nadležnost“, u stavku 1. propisuje:

„Sudovi države članice nadležni su u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću prema djetetu koje ima uobičajeno boravište u državi članici u trenutku pokretanja postupka.“

7 Članak 11. navedene uredbe, naslovljen „Ostale definicije“, predviđa:

„1. Ako osoba, ustanova ili tijelo koje ima pravo na skrb od nadležnih tijela u državi članici zatraži donošenje sudske odluke na temelju [Haaške konvencije iz 1980.], kako bi postiglo predaju djeteta koje je nezakonito odvedeno ili zadržano u državi članici koja nije država članica u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije njegova nezakonitog odvođenja ili zadržavanja, primjenjuju se stavci 2. do 8.

[...]

6. Ako je sud donio odluku da se dijete ne predaje, u skladu s člankom 13. Haaške konvencije iz 1980., sud mora odmah, izravno ili putem svojega središnjega tijela, poslati presliku sudske odluke kojom je određeno da se dijete ne predaje i odgovarajuća pismena, posebno prijepis zapisnika sa saslušanja pred sudom, nadležnom sudu ili središnjem tijelu države članice u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije njegova nezakonitog odvođenja ili zadržavanja, u skladu s odredbama nacionalnog prava. Sud sva navedena pismena mora primiti u roku od mjesec dana od datuma donošenja sudske odluke kojom je određeno da se dijete ne predaje.

7. Osim u slučaju da je jedna od stranaka pred sudovima države članice u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije njegova nezakonitog odvođenja ili zadržavanja već pokrenula postupak, sud ili središnje tijelo koje prima informacije iz stavka 6. mora o njima obavijestiti stranke i pozvati ih da podnesu prijedloge sudu, u skladu s nacionalnim pravom, u roku od tri mjeseca od datuma obavijesti, kako bi sud mogao razmatrati pitanje skrbi nad djetetom.

Ne dovodeći u pitanje postupovna pravila sadržana u ovoj Uredbi, sud zaključuje predmet ako nije primio nikakve prijedloge u navedenom roku.

8. Neovisno o sudskoj odluci kojom je određeno da se dijete ne predaje, u skladu s člankom 13. Haaške konvencije, svaka kasnija sudska odluka kojom se zahtijeva predaja djeteta, koju donese sud nadležan u skladu s ovom Uredbom, izvršiva je [...] s ciljem osiguranja predaje djeteta.“

8 Sukladno odredbama članka 15. Uredbe br. 2201/2003, naslovljenog „Prijenos nadležnosti na sud koji je primjereniji za rješavanje“:

„1. Iznimno, sudovi države članice koji imaju stvarnu nadležnost mogu, ako smatraju da bi sud druge države članice, s kojom je dijete posebno povezano, mogao bolje rješavati predmet, ili neki posebni dio predmeta, i ako je to u interesu djeteta:

a) zastati s rješavanjem predmeta ili dijela predmeta i pozvati stranke da podnesu zahtjev sudu te države članice u skladu sa stavkom 4.; ili

b) zahtijevati od suda druge države članice da se proglasi nadležnim u skladu sa stavkom 5.

2. Stavak 1. primjenjuje se:

a) na zahtjev stranke; ili

b) po službenoj dužnosti; ili

c) na zahtjev suda druge države članice s kojom je dijete posebno povezano, u skladu sa stavkom 3.

Prijenos po službenoj dužnosti ili na zahtjev suda druge države članice mora prihvatiti barem jedna stranka.

3. Smatra se da je dijete posebno povezano s nekom državom članicom, kao što je spomenuto u stavku 1., ako je u toj državi članici:

a) dijete dobilo uobičajeno boravište nakon pokretanja postupka pred sudom iz stavka 1.; ili

b) je u njoj bilo prethodno uobičajeno boravište djeteta; ili

c) je dijete njezin državljanin; ili

d) je u njoj uobičajeno boravište nositelja roditeljske odgovornosti; ili

e) se u njoj nalazi imovina djeteta, a predmet se odnosi na upravljanje, čuvanje ili raspolaganje njegovom imovinom.

4. Sud države članice koji je stvarno nadležan određuje vremenski rok za pokretanje postupka pred sudovima druge države članice u skladu sa stavkom 1.

Ako u tome roku nije pokrenut postupak pred tim sudovima, sud pred kojim je pokrenut postupak nastavlja biti nadležan u skladu s člancima 8. do 14.

5. Sudovi te druge države članice mogu, ako to opravdavaju posebne okolnosti u predmetu, u svrhe zaštite interesa djeteta, prihvatiti nadležnost u roku od šest mjeseci od pokretanja postupka pred tim sudovima, u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili (b). U tom slučaju, sud pred kojim je prvotno pokrenut postupak proglašava se nenadležnim. U protivnome, sud pred kojim je prvotno pokrenut postupak nastavlja biti nadležan u skladu s člancima 8. do 14.

[...]“

9 Članak 23. te uredbe naslovljen „Razlozi nepriznavanja sudskih odluka koje se odnose na roditeljsku odgovornost“ propisuje:

„Sudska odluka koja se odnosi na roditeljsku odgovornost ne priznaje se:

a) ako je takvo priznavanje očito u suprotnosti s javnim redom [poretkom] u državi članici u kojoj se zahtijeva priznavanje, uzimajući u obzir interes djeteta;

[...]“

10 Članak 24. navedene uredbe naslovljen „Zabrana preispitivanja nadležnosti suda podrijetla“ glasi:

„Nadležnost suda države članice podrijetla ne može se preispitivati. Ispitivanje javnog reda [poretka] iz […] članka 23. stavka [točke] (a) ne može se primjenjivati na propise koji se odnose na nadležnost iz članaka 3. do 14.“

11 Sukladno odredbama članka 26. te uredbe, naslovljenom „Zabrana preispitivanja sadržaja sudske odluke“:

„Sadržaj sudske odluke ne smije se preispitivati ni u kakvim okolnostima.“

Glavni postupak i prethodno pitanje

12 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da su P i Q zajedno imali dvoje djece i to V, rođeno 2000., i S, rođeno 2009. Par je ozakonio svoju vezu 1997. P i Q živjeli su zajedno sve do 2003. kada su to prestali. Šilutės rajono apylinkės teismas (okružni sud Šilutė, Litva) donio je presudu o razvodu braka 6. siječnja 2003. Taj je sud 2006. donio odluku o okončanju sporazuma o pravnim posljedicama braka. Prema toj potonjoj presudi, određeno je da će V boraviti kod svoje majke Q, ali su oba roditelja dijelila pravo na skrb. Međutim, obitelj je 2005. napustila Litvu kako bi se nastanila u Švedskoj gdje se 2006. upisala u popis stanovništva. S je rođen u Švedskoj. Oba djeteta govore švedski i školovala su se u Falkenbergu (Švedska), gdje boravi većina osoba s kojima se redovito druže.

13 Dana 27. studenoga 2013., P je otkrio da su Q i dvoje djece nestali. Ispostavilo se da je Q stupila u kontakt sa socijalnim službama općine Falkenberg, koja je pokrenula istragu nakon što je Q tvrdila da su ona i djeca bili žrtve kaznenih djela koja je počinio P. O navedenim radnjama obaviještena je policija, pa su Q i djeca smješteni u sigurnu kuću. Nekoliko mjeseci kasnije, obustavljena je preliminarna istraga protiv P-a. Bilo mu je međutim zabranjeno stupiti u kontakt s Q i njihovom djecom.

14 Q je 29. ožujka 2014., svoje dvoje djece odvela u Litvu. Roditelji su tada dijelili pravo na skrb nad dvoje djece. Ona su 31. ožujka 2014. upisana u popis stanovništva općine Šilutė (Litva).

15 Q je 8. travnja 2014. Šilutės rajono apylinkės teismasu (okružni sud Šilutė) podnijela tužbu protiv P-a zahtijevajući od tog suda da donese privremenu odluku o boravištu i skrbi nad S-om kao i odluku na temelju koje ima pravo primati uzdržavanje za dvoje djece.

16 P je 11. travnja 2014. sudu koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku podnio tužbu protiv Q-a kako bi dobio isključivo pravo na skrb nad njihovo dvoje djece.

17 Istoga dana, Šilutės rajono apylinkės teismas (okružni sud Šilutė) privremeno je odredio da će S boraviti kod svoje majke.

18 P je Ministarstvu vanjskih poslova (Utrikesdepartementet) Kraljevine Švedske u lipnju 2014. podnio zahtjev za predaju djece u smislu Haške konvencije iz 1980.

19 Vilniaus apygardos teismas (regionalni sud u Vilniusu, Litva) odbio je 4. rujna 2014. zahtjev za predaju djece koji je podnio P, a Lietuvos apeliacinis teismas (žalbeni sud u Litvi) potvrdio je 21. listopada 2014. tu odluku koja se temeljila na članku 13. Haške konvencije iz 1980.

20 Sud koji je uputio zahtjev privremeno je dodijelio P-u isključivo pravo na skrb nad S-om 18. listopada 2014., nakon usmene rasprave na kojoj Q nije bila prisutna.

21 Nakon što je 8. travnja 2014. pred njime pokrenut postupak, Šilutės rajono apylinkės teismas (okružni sud Šilutė) odredio je odlukom od 18. veljače 2015. da će S boraviti kod Q, te je P-u naložio plaćanje uzdržavanja za oba djeteta.

22 Sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku smatra da se njegova nadležnost temelji na članku 8. stavku 1. Uredbe br. 2201/2003, jer je dvoje djece u trenutku pokretanja postupka pred Šilutės rajono apylinkės teismasom (okružni sud Šilutė) 8. travnja 2014., i pred njime 11. travnja 2014., svoje uobičajeno boravište imalo u Švedskoj u smislu te odredbe.

23 P pred sudom koji je uputio zahtjev tvrdi da treba odbiti priznati presudu koju je 18. veljače 2015. donio Šilutės rajono apylinkės teismas (okružni sud Šilutė) kako bi sud koji je uputio zahtjev ostao nadležan u predmetu o kojem je riječ u glavnom postupku. Prema njegovu mišljenju, to odbijanje priznanja treba se temeljiti na članku 23. točki (a) Uredbe br. 2201/2003.

24 P navodi da je sukladno odredbama članka 24. te uredbe zabranjeno preispitivati nadležnost suda države članice podrijetla. Međutim, ta se odredba prema njegovu mišljenju ne odnosi na članak 15. navedene uredbe na kojem je Šilutės rajono apylinkės teismas (okružni sud Šilutė) utemeljio svoju nadležnost. Taj je sud naime povrijedio taj članak 15., proglasivši se nadležnim, a da to od njega nije zahtijevao sud koji je uputio zahtjev.

25 P usto smatra da je Šilutės rajono apylinkės teismas (okružni sud Šilutė) iz činjenice da je litavski sud odbio naložiti predaju djeteta na temelju članka 13. Haške konvencije iz 1980. nadalje zaključio da je uobičajeno boravište tog djeteta tada bilo u Litvi.

26 Iako navodi da odredbu o javnom poretku treba tumačiti restriktivno, P tvrdi da postoji određena margina prosudbe u slučaju ozbiljne pogreške koju počini strani sud. Prema njegovu mišljenju, Šilutės rajono apylinkės teismas (okružni sud Šilutė) počinio je takvu pogrešku jer je – namjerno ili nehotice – povrijedio ne samo članak 15. Uredbe br. 2201/2003, nego i temeljno načelo prema kojem u slučaju otmice djeteta odluku na kraju trebaju donijeti sudovi države u kojoj je dijete izvorno imalo boravište.

27 Q pred sudom koji je uputio zahtjev tvrdi da članak 24. navedene uredbe zabranjuje preispitivanje nadležnost suda države članice. Jedini slučaj u kojemu bi bilo moguće ne priznati presudu koju je 18. veljače 2015. donio Šilutės rajono apylinkės teismas (okružni sud Šilutė) je taj da je ona u suprotnosti s javnim poretkom. Međutim, prema mišljenju Q-a, to ovdje nije slučaj jer je jasno vidljivo da P ne ispunjava svoje očinske obveze na odgovarajući način i da slijedom toga S mora ostati kod svoje majke. Tvrdi da je to bilo utvrđeno u četiri različita postupka. Usto navodi da se djeca školuju u Litvi, da ne postoji opasnost za njihovo zdravlje ili njihov razvoj i da nije došlo do povrede niti jednog pravnog pravila. Vilniaus apygardos teismas (regionalni sud u Vilniusu) i Lietuvos apeliacinis teismas (žalbeni sud u Litvi) presudili su da je majka svoja dva djeteta zakonito odvela u Litvu. Sud koji je uputio zahtjev nije imao nikakvog razloga sumnjati u ocjenu koju su izvršili ti sudovi i litavska tijela.

28 Q također ističe da je P do 18. veljače 2015., aktivno sudjelovao u postupcima koji su se vodili pred litavskim sudovima. Navodi i da je imao na raspolaganju postupovna sredstva kojima je mogao pobijati donesene odluke. Štoviše, na vlastitu je inicijativu odustao od svog zahtjeva da V boravi kod njega, te je stoga prihvatio da to dijete živi sa svojom majkom u Litvi. Stoga je P, zahtijevajući skrb nad S-om, povrijedio prava i legitimne interese obaju djeteta.

29 U tim je okolnostima Varbergs tingsrätt (prvostupanjski sud u Varbergu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku na temelju članka 23. točke (a) Uredbe br. 2201/2003 ili neke druge odredbe i neovisno o članku 24. te uredbe odbiti priznati odluku koju je 18. veljače 2015. donio Šilutės rajono apylinkės teismas (okružni sud Šilutė) [...] i slijedom toga nastaviti postupak u vezi s pravom na roditeljsku skrb koji je pred njime trenutno u tijeku?“

Hitni prethodni postupak

30 Varbergs tingsrätt (prvostupanjski sud u Varbergu) zahtijevao je da se ovaj zahtjev za prethodnu odluku rješava u hitnom prethodnom postupku predviđenom u članku 107. Poslovnika Suda. Taj sud pojašnjava da P od odlaska S-a s njegovom majkom 29. ožujka 2014 više nije imao prilike vidjeti svoje dijete. Ako bi se glavni postupak još oduljio, to bi naštetilo interesima tog djeteta i utjecalo na njegov odnos s ocem.

31 Kao prvo, valja utvrditi da se ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi na tumačenje Uredbe br. 2201/2003, donesene osobito na temelju članka 61. točke (c) UEZ-a, sada članak 67. UFEU-a, koji se nalazi unutar Glave V. trećeg dijela UFEU-a, koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde, slijedom čega ovaj zahtjev ulazi u područje primjene hitnog prethodnog postupka predviđenog člankom 107. Poslovnika.

32 Na drugome mjestu, valja istaknuti da je u ovom predmetu riječ o djetetu starom šest godina, koje je od svoga oca odvojeno više od godine dana, i da ga potonji, prema navodima suda koji je uputio zahtjev, više nije imao prilike vidjeti. Iz toga slijedi da bi produljenje trenutne situacije moglo ozbiljno štetiti budućem odnosu tog djeteta sa njegovim ocem.

33 U tim okolnostima, četvrto vijeća Suda, na temelju članka 108. Poslovnika, na prijedlog suca izvjestitelja, nakon što je saslušalo nezavisnog odvjetnika, odlučilo je prihvatiti zahtjev suda koji je uputio zahtjev da se o zahtjevu za prethodnu odluku odlučuje u hitnom postupku.

O prethodnom pitanju

34 Sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u biti pita treba li članak 23. točku (a) Uredbe br. 2201/2003 tumačiti na način da, u okolnostima poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, ta odredba sudu države članice koji se smatra nadležnim za odlučivanje o skrbi nad djetetom, omogućuje da odbije priznati odluku suda druge države članice koji je odlučio o skrbi nad tim djetetom.

35 Valja podsjetiti da se, sukladno uvodnoj izjavi 21. navedene uredbe, ista temelji na konceptu prema kojem se priznavanje i izvršenje sudskih odluka donesenih u nekoj državi članici mora temeljiti na načelu uzajamnog povjerenja, a razlozi nepriznavanja trebaju biti svedeni na najmanju moguću mjeru.

36 U tom sustavu, članak 23. Uredbe br. 2201/2003 u kojem su navedeni razlozi na temelju kojih je moguće protiviti se priznanju sudske odluke koja se odnosi na roditeljsku odgovornost, treba strogo tumačiti jer predstavlja zapreku ostvarenju jednog od temeljnih ciljeva te uredbe, kako je naveden u prethodnoj točki ove presude.

37 Premda zadaća Suda nije definiranje sadržaja pojma javnog poretka države članice, on ipak mora kontrolirati granice u okviru kojih sudac države članice može primijeniti taj pojam radi odbijanja priznanja sudske odluke iz druge države članice (vidjeti analogijom presudu Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, t. 42.).

38 Usto, za razliku od odredbe o javnom poretku iz članka 34. točke 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001., L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.), koja je bila predmetom sudske prakse navedene u prethodnoj točki ove presude, članak 23. točka (a) Uredbe br. 2201/2003 propisuje da se odluka o eventualnom odbijanju priznanja donese uzimajući u obzir interes djeteta.

39 Upravo stoga pozivanje na javni poredak iz članka 23. točke (a) navedene uredbe moguće je samo u slučaju kada – uzimajući u obzir interes djeteta – priznanje sudske odluke donesene u drugoj državi članici predstavlja neprihvatljivu povredu pravnog poretka države članice u kojoj se traži priznanje jer bi ona zadirala u neko temeljno načelo. Da bi se poštovala zabrana preispitivanja sadržaja sudske odluke donesene u nekoj drugoj državi članici, propisana člankom 26. iste uredbe, povreda bi morala značiti očitu povredu – uzimajući u obzir interes djeteta – pravnog pravila za koje se u pravnom poretku države u kojoj se traži priznanje smatra da ima ključni značaj ili prava koje je priznato kao temeljno pravo u tom pravnom poretku (vidjeti analogijom presudu Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, t. 44.).

40 Međutim, kada je riječ o glavnom postupku, iz spisa kojim raspolaže Sud ne proizlazi da postoji takvo pravno pravilo, za koje se u pravnom poretku Kraljevine Švedske smatra da ima ključni značaj, ili takvo pravo koje je priznato kao temeljno pravo u tom pravnom poretku, kojâ bi bila povrijeđena u slučaju priznavanja odluke Šilutės rajono apylinkės teismasa (okružni sud Šilutė) od 18. veljače 2015.

41 P međutim tvrdi da navedenu odluku ne treba priznati na temelju članka 23. točke (a) Uredbe br. 2201/2003, jer se navedeni sud proglasio nadležnim povrijedivši pritom članak 15. te uredbe.

42 U tom smislu, valja podsjetiti da je člankom 24. navedene uredbe zabranjeno bilo kakvo preispitivanje nadležnosti suda države članice podrijetla i čak izričito propisano da članak 23. točka (a) te uredbe nije moguće koristiti kako bi se izvršilo takvo preispitivanje.

43 Točno je dakako, kao što to navodi P, da članak 24. Uredbe br. 2201/2003 upućuje isključivo na članke 3. do 14. te uredbe, a ne na članak 15. navedene uredbe.

44 Međutim, valja istaknuti da članak 15. Uredbe br. 2201/2003, koji se nalazi u poglavlju II. te uredbe, naslovljenom „Nadležnost“, dopunjuje pravila o nadležnosti navedena u člancima 8. do 14. navedenog poglavlja mehanizmom suradnje koji sudu države članice koji je stvarno nadležan za rješavanje predmeta na temelju jednog od tih pravila, omogućuje da iznimno prenese nadležnost na sud druge države članice koji je primjereniji za rješavanje.

45 Iz toga slijedi – kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 72. svog stajališta – da navodna povreda članka 15. navedene uredbe od strane suda države članice sudu druge države članice ne omogućuje preispitivanje nadležnosti tog prvoga suda, unatoč činjenici da zabrana navedena u članku 24. iste uredbe ne upućuje izričito na taj članak 15.

46 Nadalje, valja istaknuti da sud države u kojoj se traži priznanje ne može, a da ne dovede u pitanje svrhu Uredbe 2201/2003, odbiti priznanje odluke donesene u drugoj državi članici samo zbog toga što smatra da je u toj odluci pogrešno primijenjeno nacionalno pravo ili pravo Unije.

47 P također smatra da mora biti moguće ne priznati navedenu odluku, jer bi inače bila ugrožena sama načela na kojima se temelji sustav koji se primjenjuje na nezakonita odvođenja djece, predviđen tom istom uredbom.

48 U tom smislu valja istaknuti da Uredba br. 2201/2003 u svom članku 11. sadrži posebne odredbe koje se odnose na predaju djeteta koje je nezakonito odvedeno ili zadržano u državi članici koja nije država članica u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije njegova nezakonitog odvođenja ili zadržavanja.

49 Usto, u tom je članku, u njegovu stavku 8. predviđen samostalan postupak, kojim je omogućeno otklanjanje eventualnog problema u vezi s proturječnim odlukama na tom području (vidjeti u tom smislu presude Rinau, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, t. 63., i Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, t. 56.).

50 Stoga čak i pod pretpostavkom da se u glavnom postupku pojavi poteškoća u vezi s nezakonitim zadržavanjem djeteta, takvu poteškoću ne treba riješiti odbijanjem priznavanja odluke poput one Šilutės rajono apylinkės teismasa (okružni sud Šilutė) od 18. veljače 2015., na temelju članka 23. točke (a) Uredbe br. 2201/2003, nego – ako je takav slučaj – u okviru postupka predviđenog člankom 11. te uredbe.

51 Navedeni postupak sudu države članice u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište prije njegova nezakonitog odvođenja ili zadržavanja omogućuje donošenje naknadne odluke kako bi se osigurala predaja djeteta u državu članicu u kojoj je imalo svoje uobičajeno boravište neposredno prije njegova nezakonita odvođenja ili zadržavanja.

52 Međutim, valja podsjetiti da nadležni sud, prije donošenja takve odluke, mora voditi računa o razlozima i dokazima na temelju kojih je donesena odluka kojom je određeno da se dijete ne predaje (presuda Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, t. 59.).

53 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da na upućeno pitanje treba odgovoriti da članak 23. točku (a) Uredbe br. 2201/2003 treba tumačiti na način da ta odredba, u slučaju kad u odnosu na interes djeteta ne postoji očita povreda pravnog pravila za koje se u pravnom poretku države članice smatra da ima ključni značaj ili prava koje je u tom pravnom poretku priznato kao temeljno pravo, ne omogućuje sudu te države članice, koji se smatra nadležnim za odlučivanje o skrbi nad djetetom, da odbije priznati odluku suda druge države članice koji je odlučio o skrbi nad tim djetetom.

Troškovi

54 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članak 23. točku (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000 treba tumačiti na način da ta odredba, u slučaju kad u odnosu na interes djeteta ne postoji očita povreda pravnog pravila za koje se u pravnom poretku države članice smatra da ima ključni značaj ili prava koje je u tom pravnom poretku priznato kao temeljno pravo, ne omogućuje sudu te države članice, koji se smatra nadležnim za odlučivanje o skrbi nad djetetom, da odbije priznati odluku suda druge države članice koji je odlučio o skrbi nad tim djetetom.

Potpisi